

Københavns Universitets bestyrelse

SAGSNOTAT**Vedr.** Økonomisk vejrudsigt frem mod budget 2023-2026**Sagsbehandler** Koncern-økonomi/Økonomistyringssektionen**Formål:**

Formålet med dette notat er oven på finansloven for 2022 at uddybe de vigtigste pointer siden vedtagelse af KU's budget 2022 i december 2021 og i lyset heraf retningen for KU's økonomi i årene 2023-2026 frem mod vedtagelsen af budget 2023 i december 2022. De vigtigste økonomiske faktorer er i den forbindelse: Udviklingen i KU's indtægter samt udfordringer og usikkerheder i de kommende år.

Indholdsfortegnelse

Udvikling i KU's indtægter – FL22	1
Udvikling i KU's omkostninger.....	4
Udisponerede midler	6
Status på usikkerheder og risici frem mod budget 2023	7
KU's fleksible kapital/opsparing	9
Videre proces	11

Udvikling i KU's indtægter – FL22**Indtægter fra finansloven**

Den 6. december 2021 indgik et bredt politisk flertal den endelige finanslovsaftale for 2022. Aftalen indeholdt ikke store overraskelser ift. KU's budget 2022. Der blev ikke som led i finanslovsaftalen skabt konkret budgetmæssige klarhed om "Aftale om flere og bedre uddannelsesmuligheder i hele Danmark" af 25. juni 2021 eller videreførelse af takst-1 forhøjelsen fra

9. MARTS 2022

KONCERN-ØKONOMI

MUSEUMSBYGNINGEN (H)

LOK. 5.2.03

NØRREGADE 10

POSTBOKS 2177

1017 KØBENHAVN K

TLF 35322626

DIR 35323934

mapet@adm.ku.dk

www.oko.ku.dk

REF: MAPET

2023 og frem (ca. 70 mio. kr. årligt i taksameterforhøjelse til primært humanistiske og samfundsvidenskabelige uddannelser). Med den politiske aftale af 22. januar 2022 "En ny reformpakke for dansk økonomi" er det dog nu besluttet at videreføre takst-1 forhøjelsen fra 2023. Takst-1 forhøjelsen var ikke en del af KU's budget, og videreførelsen vil derfor give KU en økonomisk upside fra 2023 og frem, idet der i budgettet for 2022-2025 alene er indarbejdet en indtægtsreduktion fra 2023 og frem men ikke modsvarende omkostningsreduktioner.

En usikkerhed omkring permanentgørelsen af takst-1-forhøjelsen er, at blå blok truer med at blokere for de initiativer på dagpengeområdet, som er en del af "En ny reformpakke for dansk økonomi", da de er en del af forligskredsen på dagpengeområdet (men ikke i forhold til "reformpakken"). Dermed kan en reform af dagpengene først træde i kraft efter et valg (i så fald formentlig fra 2024). Det vides endnu ikke om permanentgørelsen af takst-1-forhøjelsen er eller bliver knyttet op på dette.

Med den endelige finanslov for 2022 fastholdes målsætningen om, at de offentlige forskningsbudgetter skal udgøre minimum 1,0 procent af BNP, og der er givet budgetsikkerhed i det treårige perspektiv for forskningstilskuddet, da der er udmøntet midler fra forskningsreserven til og med 2024. Der henstår herudover midler i 2025, som KU forventer at få andel i. Der er derfor tentativt videreført 200 mio. kr. i 2025 på forskningstilskuddet i KU's budget.

Der er i KU's budget for 2022-2025 ikke taget højde for "Aftale om flere og bedre uddannelsesmuligheder i hele Danmark" af 25. juni 2021. KU har den 12. januar indleveret en samlet plan til Uddannelses- og forskningsministeriet (UFM) for reduktioner i optag på BA og KA uddannelser svarende til ca. 1.500 studiepladser, primært som nedskalering af optag i København og sekundært via udflytning af studiepladser i perioden 2023 til 2030, jf. regeringens regionaliseringsplan. Det er forventningen, at der vil være klarhed over de endelige konsekvenser af planen for KU, når resultaterne af de politiske forhandlinger foreligger, forhandlingerne forventes afsluttet i foråret 2022. Herefter vil de økonomiske konsekvenser kunne estimeres mere præcist.

Ekstern omsætning

Hvad angår den tilskudsfinansierede forskning – som udgør den største andel af den eksterne omsætning – var forventningen ved vedtagelsen af budget 2022 en pæn gennemsnitlig vækst over budgetårene (mere end målet om 3 pct.). Det er især ift. tildelingerne fra de private fonde, hvor KU traditionelt har hentet størstedelen af de eksterne midler, som fortsat forventes at være høj. I løbet af 2022 bliver der styrket fokus på dialogen om væksten

knyttet til den tilskudsfinansierede forskning, idet væksten jf. også forudsætningerne i budgettet, som er afspejlet i tabellen nedenfor, falder ujævnt i budgetperioden med en stor vækst i det første år af budgetperioden for derefter at flade ud, og hvor KU's ambition er en mere stabil og jævn vækst. Den forventede udvikling i indtægterne vedr. tilskudsfinansieret forskning vil indgå som et særskilt punkt i forbindelse med den strategiske budgetdialog på målplansmøderne mellem rektoratet og de enkelte fakulteter i foråret 2022.

Opsummering af forventningerne til indtægtsudviklingen

Forventningerne til indtægtsudviklingen (uden at der er taget højde for "Aftale om flere og bedre uddannelsesmuligheder i hele Danmark") for de kommende fire år er opsummerende opdateret med, at takst-1 er videreført efter 2022 (ca. 70 mio. kr. årligt – dog med et forbehold for den politiske usikkerhed knyttet til aftalen, som er beskrevet tidligere). Forskningstilskuddet er ændret marginalt ift. endelig FL22. Det drejer sig om en stigning på 0,5 mio. kr. i 2024 og et fald på 8,4 mio. kr. i 2025. Justeringen er udtryk for den konkrete tildeling af midlerne fra forskningsreserven. I 2025 er de som nævnt tentativt videreført med godt 200 mio. kr. Samtidig er der nedjusteret med de 8,4 mio. kr. ifm. nedennævnte "45-20-25-10 model".

Forventet udvikling af KU's indtægter 2021 til 2025

mio. kr.	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Uddannelsesindtægter	1.956,5	2.050,7	2.062,4	2.055,3	2.040,7
Forskningstilskud	3.039,2	3.060,7	3.050,6	3.042,3	3.024,6
Basistilskud	278,8	269,5	260,1	260,1	260,1
Ekstern omsætning	3.693,5	3.777,8	3.790,9	3.792,3	3.752,9
Bygningsrelaterede indtægter	55,4	54,4	57,2	57,4	56,7
Andre indtægter	385,9	387,1	384,1	401,3	427,0
Indtægter	9.409,4	9.600,2	9.605,5	9.608,8	9.562,0

1) KU benytter egen prognose i forhold til uddannelsesindtægterne. Takst-1 er nu videreført efter 2022.

2) Profilen for forskningstilskuddet er marginalt ændret på den endelige finanslov for 2022 sammenholdt med forudsætningerne der lå til grund for budgettet for 2022.

3) Basistilskud består af Øvrige formål, forskningsbaseret myndighedsbetjening og modregnet SEA-reformen.

4) Den eksterne omsætning genereres henholdsvis som Indtægtsdækket virksomhed (IV), Tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed (TFV), Retsmedicinske ydelser (RM) og Andre tilskudsfinansierede aktiviteter (ATA).

5) Andre indtægter er baseret på fakulteternes egne indmeldinger (salg af varer og tjenester samt deltagerbetaling).

Det skal bemærkes, at der er usikkerhed forbundet med den del af KU's forskningstilskud (ca. 50 mio. kr.), der overføres til omstillingsreserven, og som bliver tilbageført til universiteterne ift. "45-20-25-10-modellen", hvor KU traditionelt modtager mindre end der bidrages med (ca. 5-10 mio. kr.

mindre årligt). Dette er afspejlet i det årlige fald i forskningstilskuddet for KU.

SIDE 4 AF 11

Bestyrelsen vil blive præsenteret for et opdateret indtægtsgrundlag og forventninger til omkostninger i budget 2023, som forelægges til godkendelse i bestyrelsen d. 13. december 2022. Her vil skønnet for KU's eksterne omsætning (samt øvrige indtægter m.v.) ligeledes blive opdateret.

Udvikling i KU's omkostninger

Ift. forventningen til udviklingen i KU's omkostninger er det kun på bygningsområdet, hvor forventningerne er ændret siden budget 2022.

Forudsætninger for og risici i budgettet på bygningsområdet

Det skal generelt understreges, at der i vurderingen af de fremtidige bygningsomkostninger (og i forudsætningerne for de nuværende budgetterede omkostninger) ikke er taget højde for de evt. politiske løsninger, der måtte blive fundet specifikt i forhold til håndteringen af de betydelige merudgifter på Niels Bohr Byggeriet samt en evt. bredere løsning af de problemstillinger som generelt er forbundet med den statslige huslejeordning (og voldgiftssagerne).

KU betaler den husleje Bygningsstyrelsen opkræver og forudsætningerne herfor er indarbejdet i budgettet, derfor vil afgørelserne i voldgiftssagerne ikke forværre de nuværende budgetmæssige forudsætninger. Primo januar 2022 tabte KU voldgiftssagen om det generelle huslejeniveau, hvilket allerede var forudsat i budgettet. Vinder KU en af de resterende to voldgiftssager anlagt henholdsvis om Niels Bohr Bygningen (NBB) og Mærsk Tårnet vil det have positiv indvirkning på budgettet.

Den største usikkerhed i KU's bygningsbudget pt. er den endelige husleje til NBB. Det er samtidig usikkert, hvornår bygningen ibrugtages 100% og hvor meget KU skal betale i husleje pga. evt. yderligere fordyrelser end allerede indarbejdet i budgettet. Der er i budget 2022 indarbejdet husleje af en anlægssum på 4,3 mia. kr. Anlægssummen er steget til 4,6 mia. kr. pr. november 2021, hvilket indebærer en potentiel yderligere stigning i huslejeomkostningerne på 20 mio. kr.

Byggeriet er ikke færdigt og erfaringsmæssigt betyder det, at anlægssummen fortsat kan stige. På baggrund af politisk samråd i Folketinget den 2. februar 2022 gav uddannelses- og forskningsminister Jesper Petersen udtryk for, at der er politisk opbakning til at give universitetet huslejerabat på op mod 100 mio. kr. om året, så længe voldgiftssagerne ikke er afgjort. Såfremt dette manifesterer sig, vil det betyde, at KU konkret kun skal betale den op-

rindelige husleje på cirka 90 mio. kr. – plus den fordyrelse, der skyldes ønsker fra KU. Ministeren har tillige tilkendegivet at såfremt KU ender med en stor huslejestigning, så vil regeringen søge Folketingets opbakning til at hjælpe i den situation.

Indtil der kommer konkret udmelding om størrelsen af hjælp til husleje på NBB budgetteres der ud fra den seneste forventede anlægssum.

Strukturelle underskud i bygningsbudgettet

I budget 2022 er forudsætningen, at KU's opsparing fungerer som økonomisk stødpude frem til og med medio 2025 forud for en tilpasning af omkostningerne generelt på bygningsområdet med henblik på at opveje fordyrelserne på bl.a. nybyggerierne; løsningerne tager udgangspunkt i planer om at formindske KU's kvadratmeterforbrug (fortætninger) og andre effektiviseringer.

Der er således i budget 2022 indarbejdet nedenstående strukturelle underskud:

mio. kr.	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Teknisk korrektion	0,0	0,0	0,0	0,0	-135,2	-256,9	-308,6	-351,9	-389,2	-432,7	-471,4

For at imødekomme besparelser i bygningsbudgettet svarende til den tekniske korrektion fra 2025, skal der derfor frem mod 2025 sikres en proces, hvor der overvejes og beslutes tiltag, der neutraliserer denne tekniske korrektion, ift. at sikre såvel langsigtet balance som et permanent lavere omkostningsniveau for KU's bygningsområde. Et af redskaberne til at skabe bedre balance er arealoptimering og fortætninger f.eks. fraflytning af Kommunehospitalet samt opsigelse af lejemaal som følge af indflytning i NBB. Alle arealoptimeringer vil ske i tværgående KU-samarbejde, hvor brugerne af arealerne involveres. Der skal i løbet af 2022 arbejdes intensivt på at tilvejebringe gode løsninger, der frem mod 2025 kan implementeres og tilvejebringe de nødvendige omkostningsreduktioner.

Positive up-sides i bygningsbudgettet:

Vinder KU en eller begge af de igangværende voldgiftssager om Mærsk Tårnet og NBB, vil dette betyde mindre omkostninger for KU, ligesom de løsninger angående huslejeopstillingen på NBB, der er signaleret fra ministerens side kan medføre færre omkostninger for KU.

Derudover er der forventning om færre omkostninger til afskrivninger fra ca. 2026 som følge af frigivelse af investeringsmidler til modernisering af laboratorier hos BYGST. KU har allerede budgetteret med huslejeomkostninger som inkluderer investeringer via BYGST, derfor vil ordningen frigive midler til yderligere modernisering af KU's laboratorier.

Udisponerede midler

SIDE 6 AF 11

KU's samlede udisponerede midler er afsat på en central reserve til brug for strategiske tiltag, herunder den strategiske budgetdialog i foråret 2022.

Ved vedtagelsen af budget 2022 var de udisponerede midler -34,9 mio. kr. i 2022, -11,5 mio. kr. i 2023 (altså et negativt "råderum" i 2022 og 2023), 26,5 mio. kr. i 2024 og 22,2 mio. kr. i 2025. På baggrund af takst-1¹ videreførelsen samt småjusteringerne på den endelige finanslov 2022 vedr. basisforskningstilskud samt dispositioner foretaget siden udarbejdelsen af budget 2022 er de udisponerede midler blevet genberegnet. På denne baggrund udgør de udisponerede midler -48,1 mio. kr. (negativt "råderum") i 2022, 33,9 mio. kr. i 2023, 78,1 mio. kr. i 2024, 63,5 mio. kr. i 2025.

Der er således skabt et økonomisk råderum til den strategiske budgetdialog på forårets målplansmøder med fakulteter og fællesadministrationen på 30 mio. kr. i årene 2023 til 2025 samt en rest til uforudsete forhold på 3,9 mio. kr. i 2023, 48,1 mio. kr. i 2024 og 33,5 mio. kr. i 2025.

Udisponerede midler 2022-2025

År	2022	2023	2024	2025
B 2022 profil	-34,9	-11,5	26,5	22,2
Videreførsel Takst-1		70,0	70,0	70,0
Finanslov 2022 (forskning)			0,5	-8,4
Interne KU-dispositioner*	-13,2	-24,6	-18,9	-20,3
Udisponerede midler	-48,1	33,9	78,1	63,5
Reserveret til strategisk budgetdialog		30,0	30,0	30,0
Rest til uforudsete forhold	-48,1	3,9	48,1	33,5

*F.eks. dispositioner til Kognitionsvidenskab (SAMF), kompensation til FAK vedr. tilskud til internationalisering, beskæftigelsesordninger, central afsætning til barselsfond, regulering bidragsmodel.

På baggrund af en samlet vurdering af KU's økonomiske situation er det rektoratets hensigt at udmønte op til 30 mio. kr. på forårets målplansmøder. Den forventede udmøntning skal ses i lyset af, at der vil være behov for at tilbageholde midler til såvel uforudsete forhold som til konkrete og kendte (men endnu ikke budgetlagte) initiativer som fx implementeringen af et nyt studieadministrativt system og de varige meromkostninger forbundet hermed.

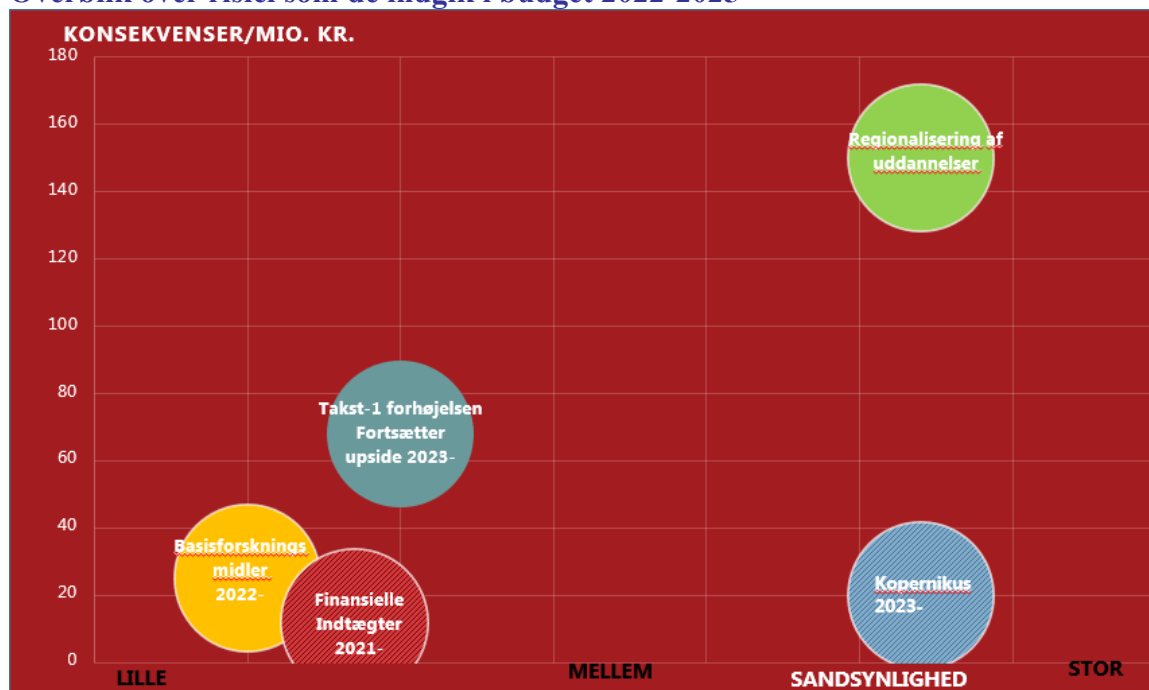
¹ Takst-1 forhøjelsen er allerede indarbejdet i fakulteternes rammer (primært de tørre), derfor er de 70 mio. kr. nu en del af det økonomiske råderum

Status på usikkerheder og risici frem mod budget 2023

SIDE 7 AF 11

I figuren nedenfor fremgår de (kvantificerbare) risici, som indgik som en del af grundlaget for vedtagelsen af budgettet for 2022. Risikobilledet er et udtryk for de risikoelementer, som kan estimeres mere konkret. Billedet ændrer sig løbende i takt med, at nye risici opstår, ændrer karakter, bliver så sandsynlige at de indarbejdes i budgettet eller helt bortfalder igen.

Overblik over risici som de indgik i budget 2022-2025

Udgår; Takst 1 forhøjelsen: (ca. 70 mio. kr. årligt) stod til at udløbe efter 2022, den er nu med aftalen "En ny reformpakke for dansk økonomi" nu videreført. Videreførelsen betyder (med forbehold for den politiske usikkerhed knyttet til aftalen, som er beskrevet tidligere) en økonomisk upside for KU på ca. 70 mio. kr., og denne er jf. tidligere nu indarbejdet som en del af KU's fremtidige indtægtsgrundlag.

Uændret; De finansielle indtægter: Pt. er der budgetteret med forventede renteindtægter på 12 mio. kr. i årene 2022-2025. Der er stor usikkerhed forbundet med prognosticeringen, da der er stor usikkerhed på verdens finansmarkeder.

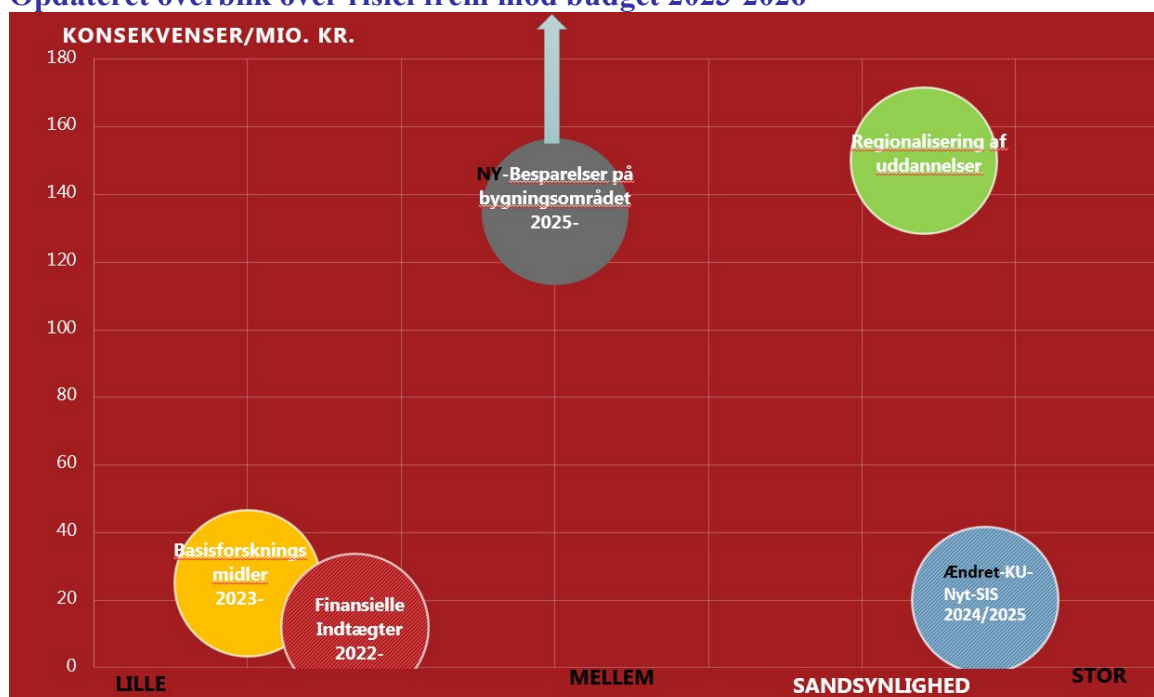
Uændret; Regionalisering af uddannelser: Som nævnt ovenfor er der i KU's budget 2022 ikke taget højde for "Aftale om flere og bedre uddannelsesmuligheder i hele Danmark" af 25. juni 2021. KU indleverede i januar en

samlet plan til UFM for reduktioner i optag på BA og KA uddannelser svarende til ca. 1.500 studiepladser. Konsekvensen vurderes til 130-200 mio. kr. årligt ved fuld indfasning i 2030. Det forventes., at de økonomiske konsekvenser for KU vil kunne estimeres endeligt i løbet af foråret 2022.

SIDE 8 AF 11

Uændret; Omlægning for model for tildeling af basisforskningsmidler: Der har pågået politiske forhandlinger vedr. en ny model for fordeling af basisforskningsmidlerne mellem universiteterne, men som er sat på hold. På kort sigt forventes ingen markante økonomiske konsekvenser for KU, men det er fortsat forbundet med betydelig usikkerhed på længere sigt, hvilke økonomiske konsekvenser evt. ny model for fordeling af basismidlerne vil have for KU.

Opdateret overblik over risici frem mod budget 2023-2026

Ændret; KU-Nyt-SIS (tidligere Kopernikus): KU skal i samarbejde med seks af landets universiteter anskaffe og implementere et nyt studieadministrativt system, som skal erstatte det nuværende studieadministrative system, STADS/DANS. Samarbejdet mellem universiteterne er organiseret i et fælles program, "Nyt SIS-programmet", som ledes af DTU. Tidligere stod Uddannelses- og Forskningsministeriet (UFM) for ledelsen af det fælles program. Men ved årsskiftet 2021/2022 valgte UFM at overdrage det fælles program til DTU i rollen som værtsinstitution for universiteterne. Med overdragelsen fra UFM til DTU blev det frivilligt for universiteterne, om universiteterne ønsker at samarbejde om anskaffelse og implementering af det nye system. Aarhus Universitet har valgt selv at stå for det. De øvrige universiteter fortsætter samarbejdet. De økonomiske estimater for projekt- og driftsomkostninger er på nuværende tidspunkt forbundet med stor usikkerhed.

Det gælder også projektets tidsplan. Det skyldes først og fremmest den store usikkerhed, der er forbundet med, at udbuddet af det nye system endnu ikke er gennemført. KU skal være pilotuniversitet for et kortere pilotforløb og er derfor det første universitet, der implementerer det nye system. Ifølge den nuværende tidsplan starter implementeringen på KU medio 2024 og slutter ultimo 2025/primus 2026.

Der er en estimeret risikopulje på 39 mio. kr. (engangsomkostninger) vedr. selve projektimplementeringen, derudover er der estimerede merdriftsomkostninger i forhold til i dag for den nye løsning for ca. 16-21 mio. kr. årligt (i perioden 2025-2032) sandsynligheden vurderes som stor.

NY; Besparelser på bygningsområdet: I budget 2022 er forudsætningen, at KU's opsparing fungerer som økonomisk stødpude frem til medio 2025. Fra medio 2025 er det forudsat i budgettet, at omkostningerne på bygningsområdet er tilpasset med 135 mio. kr. stigende frem til 2031 til 471 mio. kr. årligt. Løsningerne tager som nævnt udgangspunkt i planer om at formindske KU's kvadratmeterforbrug (fortætninger) og andre effektiviseringer. Sandsynligheden vurderes som mellem

NY; Stigende priser/inflation som følge af situationen i Ukraine/Rusland: Der kigges ind i store prisstigninger /inflation, som nu er yderligere forstærket af situationen i Ukraine/Rusland, som især direkte påvirker priserne på olie og gas. Det medfører en direkte påvirkning af forsyningspriserne på el og opvarmning men også indirekte en påvirkning af priserne på forskellige varer m.v. Da situationen endnu er så usikker, er det ikke muligt at kvantificere risikoen nærmere på nuværende tidspunkt. Den økonomiske risiko vil blive analyseret frem mod udarbejdelse af budget 2023 mhp. på nærmere kvantificering.

Uændret; Strukturel stigning på it-omkostninger: Udover de ovennævnte risici er der varslet generelle stigninger på omkostninger til it. Der er tale om forventede investeringer pga. den fortsatte stigende efterspørgsel ift. serverkapacitet, netværk, storage samt support heraf. Det er endnu ikke muligt at kvantificere risikoen, hvorfor den endnu ikke er indarbejdet direkte i risikobilledet.

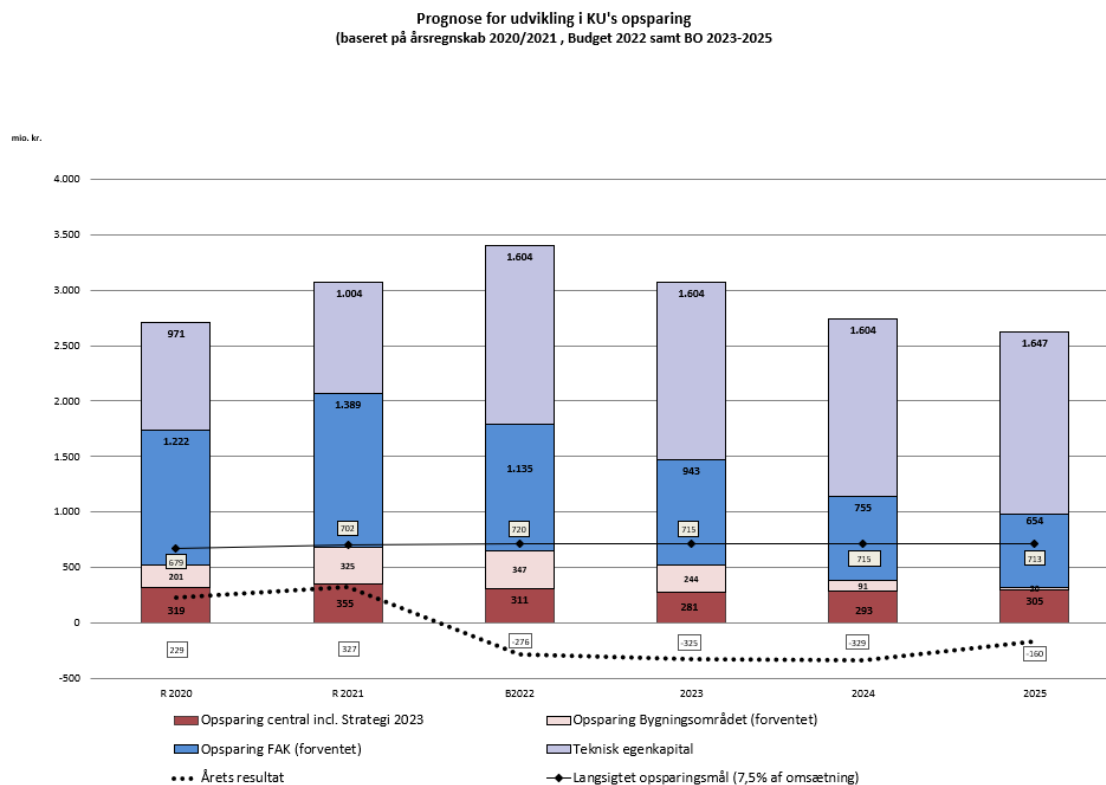
KU's fleksible kapital/opsparing

KU definerer egenkapitalen i to lag:

- a) *Teknisk egenkapital* er regnskabstekniske poster som følge af lovkrav til kapitalen eller af at udvise ejerandel af bestemte aktiver (f.eks. anlæg og likvider).

b) *Fleksibel egenkapital* er regnskabsposter som følger løbende overskud/underskud i resultatopgørelsen. Den fleksible egenkapital omtales i daglig tale som opsparing og udgøres af hhv. fakulteternes og KU's centrale opsparing. Bestyrelsen har tidligere lagt sig fast på, at det langsigtede mål for den fleksible egenkapital er 7,5 pct. af KU's omsætning.

SIDE 10 AF 11

Note: ÅR2020, ÅR2021 samt B2022 - 2025.

Der er i 2020 foretaget en primokorrektion på i alt - 63,5 mio.kr. i opsparingen, fordelt med 58 mio.kr. på fakulteterne, og 5,5 mio.kr. centralt, som følge af ændret opgørelsesmetode for indregning af feriepengeforpligtelsen.

Den tekniske egenkapital er forøget svarende til gældsbev for Karen Blixen plads på Sønder Campus (2021 med 32,7 mio.kr.), og forventes forøget fra 2022 til 2023 med 600 mio. kr og dernæst yderligere 43 mio.kr. i 2025, jf. at i takt med at donationer til etableringen af Statens naturhistoriske Museum (SNM) bruges på byggeriet, konverteres disse til gældsbeve.

Siden budget 2022 er egenkapitalens størrelse opdateret med 2021 regnskabsresultat. Den samlede egenkapital udgør ultimo 2021 3.072,6 mio. kr. Den er forøget med i alt 359,7 mio. kr. i forhold til 2020, sammensat af overskuddet i 2021 på 326,9 mio. kr. samt 32,8 mio. kr. svarende til gældsbev for Karens Blixens plads.

Med et driftsmæssigt overskud på 326,9 mio. kr. i 2021 udgør KU's fleksible kapital/opsparing 2.069 mio. kr. ultimo 2021 (heraf udgør den centrale opsparing inkl. bygningsområdet 680 mio. kr. ultimo 2021).

I årene frem til og med medio 2025 er det i budgettet for 2022-2025 forudsat, at KU's centrale opsparing fungerer som økonomisk stødpude forud for en tilpasning af omkostningerne generelt på bygningsområdet med henblik på at opveje fordyrelserne på bl.a. nybyggerierne; løsningerne tager udgangspunkt i planer om at formindske KU's kvadratmeterforbrug (fortætninger) og andre effektiviseringer.

Videre proces

SIDE 11 AF 11

- På forårets målplansmøder vil fakulteternes budgetter blive drøftet, og fakulteterne udarbejder budgetter på baggrund heraf.
- På bestyrelsesmøde den 5. oktober vil bestyrelsen blive præsenteret for en ”økonomisk vejrudsigt” pba. finanslovsforslaget for 2023.
- På handleplansmøderne primo november forhåndsgodkender rektor fakulteternes budgetter.
- Bestyrelsen godkender på mødet den 13. december KU’s samlede budget 2023. Budget 2023 indeholder ud over KU’s konsolideres budget også en opdateret egenkapital samt et 10-årigt bygningsbudget.